

Zásady tvorby webových stránok :)

Ide o všeobecne platné pre výrobu webových stránok od rôznych softvérových firiem alebo fyzických osôb.

Proces tvorby webových stránok zvyčajne **pozostáva** z týchto krokov:

- plánovanie obsahu a formy webových stránok,
- vytvorenie stránok,
- testovanie stránok,
- publikovanie (prezentovanie stránok a ich propagácia (registrácia),
- udržiavanie, aktualizácia stránok.

Medzi **základné vlastnosti dobrých webových stránok** patria:

- prezentovanie pravdivých, úplných, originálnych a aktuálnych informácií,
- funkčné odkazy,
- adekvátne grafika a efekty,
- výborná navigácia,
- rýchly prístup k informáciám.

Myslime na cieľového používateľa

Jednou z prvých záležitostí, nad ktorou by sme mali premýšľať pri plánovaní stránok, je ich účel. Čo nimi chceme povedať a koho osloviť? Cieľovému čitateľovi, ktorému majú byť naše stránky určené, musí byť prispôbený ich obsah aj forma (vedecký pracovník očakáva stránky plné informácií skôr textového charakteru, naopak, dieťa očakáva zábavu – farby, animácie, zvuky).

Obsah stránok

Aj keď naše stránky budú určené pre vybratú skupinu čitateľov, môže ich navštíviť hocikto, preto by sme sa mali vyvarovať používaniu slov, obrázkov, ktoré by urážali určitý národ, náboženstvo atď. Niekedy máme na našich stránkach uvedené informácie, ktoré sú detailnejšie rozpracované na stránkach niekoho iného. Máme dve možnosti: buď dať odkaz na tieto stránky, alebo skopírovať z nich informácie a zaradiť ich na svoje stránky. V druhom prípade ale môžeme mať problém s ich aktualizáciou, a najmä s autorskými právami. Ak získame povolenie autora a navyše je spojenie na server s pôvodnými stránkami pomalé, je aj toto riešenie prijateľné.

Ďalším dôležitým faktorom je originalita, ktorá spolu s aktuálnosťou prezentovaných informácií zvyšuje úroveň a hodnotu stránok. Pre rôzne stránky je vhodné používať iný jazykový štýl (hovorový, odborný, umelecký), v každom prípade by však mali byť informácie na stránke pravdivé, úplné a aktuálne, bez gramatických a štylistických chýb.

Neoddeliteľnou súčasťou stránky by mali byť údaje o tom, kedy bola naposledy upravovaná, kto je jej autorom a ako sa s ním dá spojiť.

Autorské práva

Ďalšou dôležitou vecou, na ktorú by sme nemali zabúdať, sú autorské práva. Všetko, čo vymyslíme sami, je chránené naším autorským právom. Podobne, naopak, všetko, čo vymyslí, nakreslí, navrhne niekto iný, patrí jemu. Na toto musíme myslieť, ak sa nám na iných webových stránkach zapáči obrázok a povieme si, že by sa hodil aj na našu stránku. Ten obrázok vždy niekomu patrí, a ak je na stránke uvedené meno jeho autora, mali by sme ho skontaktovať a vypýtať si povolenie použiť jeho prácu. Ak ju potom použijeme na svojich stránkach, nezabudnime uviesť jeho meno. Veď ani nám by sa nepáčilo, keby niekto prevzal obrázky, ktoré sme sami nakreslili, strávili dlhé hodiny pri ich vytváraní a použil by ich na svojej stránke a nás by ani nespomenul (prípadne by sa niekto iný vydával za ich autora).

Štruktúra stránok a navigácia

Každý z nás si vie predstaviť ako vyzerá obyčajná kniha. Keď dostaneme do ruky novú knihu, zvyčajne nám nerobí problém sa v nej zorientovať, nájsť si obsah, vyhľadať kapitolu alebo zistiť, kto a kedy knihu vydal. To vďaka tomu, že kniha dodržiava svojou úpravou niektoré základné štandardy. Podobne už existujú štandardy webových sídiel. Namiesto snahy o vytvorenie originálneho spôsobu navigácie na našich stránkach, stačí keď si dobre pozrieme, ako je riešená na niektorých nám známych stránkach.

Aj keď ideme vytvárať jednoduchú stránku, musíme sa nad procesom jej tvorby zamyslieť. To, čo sa začína

sprvoti ako niekoľko stránok vytvárajúcich malý hypertextový dokument, môže časom prerásť do komplikovanej štruktúry, ktorej ďalšie sprehľadnenie zaberie hodiny zbytočnej práce. Pripravíme si tiež všetky súbory (obrázky, animácie, zvuky), ktoré budeme potrebovať.

Nestačí mať iba dobre usporiadané informácie, musia existovať aj mechanizmy, pomocou ktorých sa lepšie zorientujeme na stránkach, aby sme vedeli, kde sme, kde sme už boli, kde ešte môžeme ísť. Podobne ako v knihách existuje obsah, register (index), slovník, tieto môžeme nájsť aj na stránkach webového sídla. Pri rozsiahlejších stránkach môžeme pridať aj mapu stránok webového sídla, t.j. stránku, z ktorej sú dostupné všetky ostatné stránky.

Pri návrhu jednotlivých stránok by sme mali myslieť na navigačný pásik tlačidiel, pomocou ktorých by sme sa dostali na domovskú stránku, stránku s mapou všetkých stránok, stránky danej kapitoly, resp. podkapitoly, v prípade lineárneho charakteru stránok na predchádzajúcu a nasledujúcu stránku. Na lepšiu orientáciu môžeme účelne využiť rôzne farby a tvary. Pozadia príbuzných stránok (rovnakej vetvy) môžu mať podobné farby, ikonami sa dá označiť úroveň stránky v hierarchii alebo jej typ. Niektoré rozsiahlejšie stránky majú aj vlastný vyhľadávač kľúčových slov na stránkach, čo je ďalším spriemnením pre čitateľa.

Okrem štruktúry stránok v hypertextovom dokumente by sme si už na začiatku mali premyslieť štruktúru adresárov, v ktorých budeme držať html súbory so stránkami, súbory s obrázkami a s inými objektmi, ktoré na stránkach používame. V prípade, že tak neurobíme, veľmi ľahko zistíme, že máme v jednom adresári veľký chaos.

Dobрым zvykom je pomenovať jednotlivé súbory zmysluplnými názvami. Ak si na to zvykneme, oceníme to neskôr, keď budeme potrebovať robiť na svojich stránkach nejaké zmeny. Ušetríme si tak veľa času, ktorý by sme inak strávili hľadaním súboru s obrázkom alebo webovou stránkou.

Grafický vzhľad

Prvé, čo vnímame, keď sa stránka zobrazí, je jej grafický vzhľad. Ako sme už povedali, veľa obrázkov značne spomaľuje prenos stránok. Neznamená to však, že by sme mali mať na stránke iba texty. Napokon, aj farby treba starostlivo vyberať, využiť ich harmóniu a kontrast na stránke.

Testovanie stránok

Posledným krokom pri vytváraní stránok je ich otestovanie. Dobry autor webových stránok sa pozrie, či sa správne zobrazia v rôznych prehliadačoch. Okrem toho by sme mali prekontrolovať, či sú všetky odkazy na stránkach správne a funkčné a či sú správne odkazy na obrázky.

Rýchlosť a dostupnosť

Darmo máme pekné stránky s kvalitným a aktuálnym obsahom a výbornou navigáciou, ak dlho trvá ich prenos pri pomalšom prístupe na Internet, nenavštívi ich veľa ľudí.

V súčasnosti si nevieme predstaviť stránky bez obrázkov, animácií a ďalších efektov. No práve tieto, spolu s ďalšími médiami, hlavne pesničkami a videozáznamami, sú najväčšími spomaľovačmi prenosu stránok, a tým aj zahlcovačmi spojenia, ktoré cestou k webovému serveru používame s ostatnými. Ak chceme, aby boli naše stránky rýchle, mali by sme zvažovať, aké prvky na svoje stránky zaradíme a snažiť sa umiestňovať ich tak, aby prípadné dlhšie trvajúce sťahovanie stránky považoval ich návštevník za účelné. Najrýchlejšie by sa mala preniesť a zobraziť v prehliadači úvodná – domovská stránka webového sídla. Na nej by mal návštevník stránok nájsť všetky dôležité informácie.